

ЗВІТ про роботу Фонду державного майна України, хід та результати виконання Державної програми приватизації у 2016 році*

Стислий огляд узагальнених результатів роботи Фонду у сфері приватизації державного майна та управління державною власністю за всі роки приватизації та за звітний період

За роки приватизації (з 1992 р. по 2016 р.) роздержавлено більше 130 тисяч об'єктів**. Починаючи з 1992 р., в Україні приватизовано 29 465 об'єктів державної форми власності з урахуванням 608 об'єктів, розташованих у Автономній Республіці Крим (далі – АР Крим) (додаток 1), та 102 584 об'єкти комунальної власності з урахуванням 7 169 об'єктів, розташованих у АР Крим.

За всі роки приватизації змінено форму власності більше 113 тисяч об'єктів груп А та Ж, більше 5 тисяч об'єктів незавершеного будівництва (група Д).

У результаті здійснення приватизації державного майна створено вагомий недержавний сектор економіки, який включає понад 11 тисяч акціонерних товариств (далі – АТ).

За всі роки від приватизації державного майна надійшло більше 64 млрд грн, майже 10 млрд грн плати за оренду державного майна, понад 7 млрд грн дивідендів, нарахованих на державні акції (паі).

Протягом 2016 року державну форму власності змінили 139 об'єктів. Місцевими органами приватизації та регіональними відділеннями Фонду за угодами з органами місцевого самоврядування змінено комунальну форму власності 407 об'єктів**.

У 2016 році регіональними відділеннями Фонду від приватизації об'єктів комунальної форми власності одержано і перераховано коштів до відповідних місцевих бюджетів у сумі 3,55 млн грн.

Виконано планові завдання з оренди державного майна на 167,25 %, до державного бюджету надійшло 1 028,558 млн грн.

До державного бюджету перераховано 1 249,48 млн грн дивідендів та частини чистого прибутку господарських товариств, що належать до сфери управління Фонду.

Відповідно до Закону України «Про Державний бюджет України на 2016 рік» Фонду встановлено завдання з надходження коштів від приватизації державного майна до державного бюджету обсягом 17,1 млрд грн.

Протягом 2016 року від приватизації державного майна та інших надходжень, безпосередньо пов'язаних з процесом приватизації, надійшло 187,503 млн грн. До загального фонду державного бюджету перераховано 188,918 млн грн. Від продажу земельних ділянок несіельськогосподарського призначення або прав на них, що перебувають у державній власності, на яких розташовано об'єкти, що підлягали приватизації, надійшло 4,279 млн грн та перераховано до державного бюджету 4,274 млн грн.

Виконання поставлених перед Фондом завдань, як вже неодноразово зазначалося у звітах за минулі роки, в першу чергу залежить від передачі уповноваженими органами управління Фонду нових інвестиційно-привабливих об'єктів на приватизацію, оскільки за роки приватизації в управлінні Фонду не залишилося об'єктів, реалізація яких може забезпечити встановлені чинним законодавством обсяги надходження коштів до державного бюджету.

Незважаючи на обставини, які ускладнювали здійснення Фондом повноважень щодо підготовки і проведення приватизації та функцій з управління державним майном на значній території України, Фонд протягом звітного періоду проводив системну та наполегливу роботу щодо створення умов для виконання завдань щодо наповнення державного бюджету.

Підсумки приватизації державного майна

Приватизація об'єктів груп А, Д, Ж

З метою забезпечення у 2016 році процесу приватизації та надходжень до державного бюджету від приватизації об'єктів державної власності груп А, Д та Ж, у тому числі разом із земельними ділянками, наказом Фонду від 22 січня 2016 року № 110 «Про затвердження плану-графіка очікуваного надходження у 2016 році грошових коштів від продажу об'єктів приватизації державної власності груп А, Д та Ж, у тому числі разом із земельними ділянками, та орієнтовного переліку об'єктів, які пропонуватимуться до продажу у 2016 році» затверджено завдання щодо надходження коштів у розрізі груп об'єктів та регіонів.

Для забезпечення прозорості приватизації та з метою інформування потенційних покупців орієнтовний перелік об'єктів державної власності груп А, Д та Ж, які були запропоновані до продажу у 2016 році, опубліковано в газеті «Відомості приватизації» від 03.02.2016 № 10 (926).

Зазначеним наказом встановлено завдання з надходження коштів від приватизації об'єктів державної власності груп А, Д та Ж у 2016 році

у розмірі 101,076 млн грн, у тому числі від продажу земельних ділянок, на яких розташовані об'єкти приватизації, – 9,977 млн грн, та визначено орієнтовний перелік із 360 об'єктів, які пропонуватимуться до продажу в 2016 році, у тому числі 103 об'єкти разом із земельними ділянками.

У розрізі груп завдання з надходження коштів визначено в таких розмірах:

- група А – 76,312 млн грн (у тому числі 7,721 млн грн – від продажу земельних ділянок);
- група Д – 13,846 млн грн (у тому числі 2,236 млн грн – від продажу земельних ділянок);
- група Ж – 10,918 млн грн (у тому числі 20,00 тис. грн – від продажу земельних ділянок).

Протягом 2016 року приватизовано 135 об'єктів державної власності груп А, Д та Ж, у тому числі 16 об'єктів разом із земельними ділянками. Продаж об'єктів разом із земельними ділянками у звітному періоді здійснили регіональні відділення Фонду по Вінницькій, Житомирській, Закарпатській, Запорізькій, Львівській, Миколаївській, Рівненській, Тернопільській, Харківській, Черкаській та Чернігівській областях.

Надходження коштів від продажу об'єктів груп А, Д та Ж за 2016 рік (сума коштів відповідно до укладених договорів купівлі-продажу) становить 171,463 млн грн, у тому числі від продажу земельних ділянок – 3,549 млн грн, або 169,64 % планового завдання з надходження коштів на 2016 рік, встановленого наказом Фонду від 22 січня 2016 року № 110, у тому числі від продажу земельних ділянок – 35,57 %.

* Друкується в скороченому вигляді. Повний текст звіту розміщено на офіційному сайті ФДМУ www.spfu.gov.ua. – Прим. ред.

** За даними форми № 1-приватизація «Інформація про приватизацію державного майна підприємства, установи, організації», поданої державними органами приватизації щодо об'єктів державної власності та регіональними відділеннями Фонду і органами місцевого самоврядування щодо об'єктів комунальної власності.

Фактичне надходження коштів у 2016 році від продажу об'єктів груп А, Д та Ж становить 168,447 млн грн. До цієї суми включено надходження в обсязі 1,473 млн грн від продажу 3 об'єктів груп А та Д, які були приватизовані в 2015 році і кошти за які надійшли у 2016 році, та не включено надходження у сумі 4,488 млн грн від продажу 7 об'єктів групи А, які були приватизовані в 2016 році, кошти за які надійдуть у 2017 році.

За 2015 рік приватизовано 109 об'єктів державної власності груп А, Д та Ж, у тому числі 23 об'єкти разом із земельними ділянками.

Надходження коштів від продажу об'єктів груп А, Д та Ж за 2015 рік становить 45,483 млн грн, у тому числі від продажу земельних ділянок – 5,161 млн грн.

Для вирішення питання пошуку покупців у процесі приватизації об'єктів державної власності груп А, Д та Ж Фондом вживаються такі заходи:

постійно оприлюднюються в офіційних друкованих виданнях державних органів приватизації та на офіційному веб-сайті Фонду накази про включення зазначених об'єктів до переліків об'єктів, що підлягають приватизації, інформаційні повідомлення про оголошення продажу та умови продажу об'єктів;

здійснюється співпраця з професійними учасниками ринку нерухомості, інформація про продаж об'єктів малої приватизації розміщується на сайтах об'єднань та міжнародних мереж ріелторів;

застосовуються спрощені способи продажу об'єктів, що не користуються попитом у потенційних покупців, – шляхом продажу на аукціонах за методом зниження ціни, а також продаж об'єктів на аукціонах в електронній формі;

підписано Меморандум про співпрацю з 16 біржами щодо впровадження продажу об'єктів малої приватизації на аукціонах в електронній формі.

Основними проблемами, які перешкоджають процесу приватизації об'єктів державної власності груп А, Д, Ж, є:

зменшення попиту на об'єкти нерухомості внаслідок зниження купівельної спроможності покупців;

відсутність заяв на конкурси з відбору виконавців робіт із землеустрою;

відсутність коштів на виготовлення документів на земельні ділянки та відсутність правовстановлюючих документів на об'єкти нерухомості, які відповідно до статті 50 Закону України «Про землеустрій» є складовою проекту землеустрою щодо відведення земельних ділянок;

поширення на об'єкти приватизації дії частини дев'ятої статті 11 Закону України «Про управління об'єктами державної власності», згідно з якою щодо нерухомого майна об'єктів державної власності, що не підлягають приватизації, не можуть вчинятися дії, наслідком яких може бути його відчуження;

надання органами влади пропозицій до переліку об'єктів, що підлягають приватизації, одних і тих самих підприємств. При цьому проблемні питання, які унеможлилювали приватизацію підприємств у минулі роки, органами управління не вирішуються;

пропонування органами управління до приватизації підприємств, які перебувають на межі банкрутства, є збитковими та непривабливими для потенційних покупців. У зв'язку з цим підготовка таких підприємств до продажу потребує значних фінансових витрат, оскільки у них відсутні кошти на виготовлення правовстановлюючих документів, проведення аудиту тощо. Керівництво цих підприємств змушено було відчувати за погодженням з органом управління найбільш ліквідне майно для забезпечення виплати зарплати працівникам.

Приватизація об'єктів групи Е

З метою виконання завдань з надходження коштів від приватизації державного майна групи Е до державного бюджету наказом Фонду від 15 червня 2015 року № 857 (зі змінами) затверджено перелік об'єктів групи Е, що підлягають приватизації у 2016 році.

Протягом 2016 року Фондом здійснювалися заходи з підготовки до приватизації та продажу об'єктів групи Е.

З метою забезпечення продажу пакетів акцій (часток), що належать Фонду у статутних капіталах господарських товариств, прийнято рішення про приватизацію державних пакетів акцій (часток) 6 господарських товариств, а саме:

ЗАТ «Міжнародна космічна компанія «Космотрас»;

ПрАТ «Спільне українсько-казахстансько-російське підприємство з виробництва ядерного палива»;

ТОВ «Світ ласосців»;

ПрАТ «Президент-Готель»;

ПрАТ «АТОМПРОФОЗДОРОВНИЦЯ»;

ТОВ «Учбово-атестаційний Центр по неруйнівному контролю».

Для реалізації акціонерами переважного права викупу надіслано повідомлення щодо продажу державних пакетів акцій (часток) 5 товариств, а саме:

ПрАТ «Тюмень-Медико-Сміла» (38,02 %);

ПрАТ «М'ясо-молочний комплекс «Сіверський» (25 %);

ПрАТ «Іста-Центр» (21,55 %);

ТОВ «Керамнадра» (51,00 %);

ПрАТ «М-Сервіс» (20,391 %).

У зв'язку із закінченням передбаченого законодавством та/або уставними документами строку реалізації цього права та відсутністю пропозицій від акціонерів Фондом відповідно до встановлених законодавством процедур вжито заходи з організації продажу державних пакетів акцій (часток) 6 товариств (ПрАТ «Тюмень-Медико-Сміла», ПрАТ «М'ясо-молочний комплекс «Сіверський», ПрАТ «Іста-Центр», ТОВ «Керамнадра», ТОВ «Оздоровчий комплекс – «Пролісок», українсько-швейцарського підприємства у формі ТОВ «ТЕМА»).

Фондом у 2016 році проведено продаж пакетів акцій 4 об'єктів групи Е державних пакетів акцій (часток) (ПрАТ «Авіакомпанія «Горлиця», ПАТ «Український банк реконструкції та розвитку»*, ТОВ «Будильський експериментальний завод» (РВ по Сумській області), спільне підприємство по агропромислому будівництву «Ратнеагробуд» (РВ по Волинській області)) загальною вартістю 91,560 млн грн.

Протягом звітного періоду укладено 3 договори купівлі-продажу об'єктів групи Е, від продажу яких до державного бюджету надійшло 8,733 млн грн.

За 2015 рік Фондом укладено 2 договори купівлі-продажу об'єктів групи Е. Надходження коштів від продажу об'єктів становило 132,776 тис. грн.

Продаж пакетів акцій об'єктів груп В, Г на пільгових умовах, аукціонах, у тому числі на фондових біржах, за конкурсами з відкритістю пропонування ціни за принципом аукціону

З метою реалізації планів розміщення акцій ПАТ «Миколаївська ТЕЦ» (об'єкт групи В) та ПрАТ «Івано-Франківський локомотиворемонтний завод» (об'єкт групи Г), затверджених розпорядженням Кабінету Міністрів України від 17 червня 2015 року № 626-р «Деякі питання приватизації об'єктів державної власності», пільговий продаж акцій цих товариств затверджено наказами Фонду від 19 листопада 2015 року № 1742 та від 30 грудня 2015 року № 2037 відповідно.

Наказом Фонду від 11 квітня 2016 року № 713 завершено пільговий продаж акцій ПАТ «Миколаївська ТЕЦ», наказом Фонду від 11 травня 2016 року № 962 – ПрАТ «Івано-Франківський локомотиворемонтний завод».

Протягом 2016 року Фонд здійснював у процесі приватизації продаж пакетів акцій через фондові біржі. З метою залучення широкого кола покупців на засадах прозорості та відкритості Фондом укладено договори про спільну діяльність з 8 фондовими біржами.

Протягом звітного періоду на фондових біржах було заплановано та проведено 187 торговельних сесій.

На торгах через фондові біржі запропоновано до продажу 75 пакетів акцій 40 АТ, що належать державі, загальною номінальною вартістю 492,955 млн грн.

За підсумками торгів на фондових біржах продано 12 пакетів акцій підприємств, які належать до групи В, загальною вартістю за укладеними контрактами 9,174 млн грн, а саме: ПАТ «Чернігівський завод радіоприладів», ПАТ «Білики», ПАТ «Чорноморський суднобудівний завод», ПАТ «Деражнянське підприємство по племінній справі в тваринництві», ПАТ «Гідросила МЗТГ», ПАТ «Запорізьке облплемпідприємство», ПАТ «Завод «Прилив», ПрАТ «Яготинський рибгосп», ПАТ «Авіаційне підприємство спеціального призначення «Меридіан», ПАТ «Луганське регіональне управління автобусних станцій», ПАТ «Славутський завод залізобетонних виробів», ПАТ «Племзавод «Яненківський».

На відкритих грошових регіональних аукціонах (далі – ВГРА) продано пакет акцій ПАТ «Одеський завод радіально-свердильних верстатів» на суму 2,466 млн грн.

Пакети акцій АТ на спеціалізованих аукціонах за гроші до продажу у звітному періоді не пропонувалися.

* Сплата за пакет акцій очікується після укладання договору купівлі-продажу в 2017 році.

Надходження коштів до державного бюджету від продажу акцій АТ на фондових біржах та ВГРА становить 11,640 млн грн.

Протягом 2016 року в газеті «Відомості приватизації» оприлюднено 14 інформаційних повідомлень (4 – повторно) про проведення конкурсів з продажу пакетів акцій 6 АТ.

Апаратом Фонду оголошено 7 (1 – повторно) конкурсів з продажу пакетів акцій 4 АТ:

ПАТ «Гайворонський тепловозремонтний завод» – пакет акцій розміром 100 % статутного капіталу (двічі):

01.06.2016 – за початковою ціною 20 556 000 грн;

09.11.2016 – за початковою ціною 14 980 000 грн (повторно);

ПАТ «Одеський припортовий завод» – пакет акцій розміром 99,567 % статутного капіталу (підприємство групи Г, що має стратегічне значення) (двічі):

13.06.2016 – за початковою ціною 13 175 000 000 грн;

31.10.2016 – за початковою ціною 5 160 000 000 грн;

ПАТ «Дніпровський машинобудівний завод» – пакет акцій розміром 25 % + 1 акція статутного капіталу (двічі):

05.09.2016 – за початковою ціною 26 521 000 грн;

14.11.2016 – за початковою ціною 26 521 000 грн.

ПАТ «Херсонська теплоелектроцентрально» – пакет акцій розміром 99,833 % статутного капіталу (один раз):

14.11.2016 – за початковою ціною 155 000 000 грн.

Регіональними відділеннями Фонду оголошено 7 (3 – повторно) конкурсів з продажу пакетів акцій 2 АТ, а саме:

ПАТ «Тернопільський радіозавод «Оріон» – пакет акцій розміром 96,129 % статутного капіталу (чотири рази):

25.05.2016 – за початковою ціною 140 750 000 грн;

13.07.2016 – за початковою ціною 140 750 000 грн (повторно);

31.10.2016 – за початковою ціною 120 000 000 грн;

19.12.2016 – за початковою ціною 120 000 000 грн;

ПАТ «Дніпрометроруд» – пакет акцій розміром 95 % статутного капіталу (тричі):

07.09.2016 – за початковою ціною 44 508 711 грн;

05.10.2016 – за початковою ціною 44 508 711 грн (повторно);

09.11.2016 – за початковою ціною 44 508 711 грн (повторно).

Протягом звітного періоду договори купівлі-продажу пакетів акцій не укладалися.

Протягом 2016 року продаж пакетів акцій АТ, що займають монополієне становище на загальнодержавному ринку відповідних товарів (робіт, послуг) або мають стратегічне значення для економіки та безпеки держави, на конкурсах та фондових біржах не проводився.

Для забезпечення відкритості проведення конкурсів та з метою більшої інформованості потенційних покупців Фонд у звітному періоді оприлюднив у газеті «Відомості приватизації» інформаційні повідомлення про початок підготовки до проведення конкурсів з продажу пакетів акцій 17 підприємств.

Фондом постійно оновлюється інформація на офіційному веб-сайті Фонду, на якому потенційні покупці можуть самостійно ознайомитися з відповідними рубриками та актуальною інформацією.

Щодо приватизації ПАТ «Одеський припортовий завод»

Підготовку до приватизації ПАТ «Одеський припортовий завод» (далі – ПАТ «ОПЗ») Фонд розпочав в середині 2015 року. Проте у зв'язку з затримкою прийняття змін до Закону України «Про приватизацію державного майна» не вдалося підготувати і виставити ПАТ «ОПЗ» на приватизацію у II півріччі 2015 – I півріччі 2016 року. Таким чином, приватизація ПАТ «ОПЗ» не відбулася з причин, не залежних від Фонду.

У зв'язку з цим підготовку цього підприємства до приватизації Фонд розпочав після прийняття 16.02.2016 Законом України «Про внесення змін до деяких законів України щодо вдосконалення процесу приватизації» № 1005-VIII і завершив у липні 2016 року. Було забезпечено проходження всіх необхідних етапів, а саме: інвентаризація, аудит, оцінка, погодження Робочої групи з питань приватизації при Кабінеті Міністрів України, затвердження Урядом умов продажу.

Протягом цього періоду суттєво зросли борги ПАТ «ОПЗ», у т. ч. перед Group DF, який іноземні інвестори вважали «токсичним». У зв'язку з цим запланований на 26 липня 2016 року конкурс не відбувся, оскільки жоден з учасників не подав заявку.

Після визначення ключових проблем приватизації ПАТ «ОПЗ», якими стали наявність боргу, відсутність гарантії доставки газу на підприємство, висока стартова ціна та необхідність заміни грошового депозиту на банківську гарантію (як опція), Фонд оперативно розпочав здійснювати підготовку до повторної приватизації ПАТ «ОПЗ».

На цьому етапі було підготовлено та забезпечено погодження відповідних нормативних актів, які дали змогу зменшити стартову ціну пакета акцій товариства та подавати банківську гарантію замість конкурсної гарантії (5 %) на суму цієї гарантії. Крім того, АТ «Укртрансгаз» надав гарантію доставки газу до ПАТ «ОПЗ», якщо цей газ придбано і доставлено до кордону з Україною.

З метою вирішення питання щодо боргу перед Group DF на балансі ПАТ «ОПЗ» Фонд неодноразово звертався до Кабінету Міністрів України, Національного банку України, НАК «Нафтогаз України» спільно розробити механізм заміни такого боргу, проте ця проблема залишилася невирішеною.

Конкурс з продажу ПАТ «ОПЗ» 14 грудня 2016 року не відбувся через відсутність заявок від інвесторів. Ключовою причиною цього є наявність зазначеного вище боргу, несприятлива кон'юнктура цін на ринку мінеральних добрив, відсутність позитивних прогнозів щодо її зростання, збиткова діяльність та збільшення боргів підприємства.

Враховуючи зазначене, ПАТ «ОПЗ» було підготовлено на високому професійному рівні. Над угодою працював міжнародний інвестиційний банк UBS разом з юридичною компанією Baker & McKenzie та аудиторською компанією Ernst & Young, було підготовлено «Кімнату даних», які включали 10 фінансових і податкових звітів, майже 3 тис. документів обсягом майже 20 тис. сторінок, проведено переговори з 27 компаніями, 12 з яких підписали договори про конфіденційність, 4 компанії подали попередні листи про наміри придбати ПАТ «ОПЗ». До угоди також запрошено EBRD, IFC, які були готові кредитувати іноземного покупця заводу.

Співпраця Фонду з міжнародними організаціями та Європейським Союзом

Протягом звітного періоду Фондом здійснювалася співпраця з міжнародними організаціями, фінансовими установами, Європейським Союзом (ЄС), представниками державних органів інших країн та потенційними інвесторами.

Основою відносин між Україною та ЄС є Угода про асоціацію між Україною та ЄС, яка передбачає підтримку демократичних та економічних перетворень в Україні, а також зміцнення співпраці між ЄС та Україною. З метою реалізації положень цієї Угоди українською та європейською сторонами розроблено Порядок денний асоціації Україна – ЄС, в рамках якого Фонд залучений до виконання заходів щодо розвитку відкритих, конкурентних та прозорих правил і процедур приватизації та їх імплементації відповідно до найкращих

практик ЄС, а також зміцнення корпоративного управління, зокрема, на державних підприємствах, включаючи реструктуризацію державних підприємств, зміцнення управління державною власністю та перегляд системи державних субсидій. Фонд щокварталу звітує Кабінету Міністрів України про виконання зазначених положень.

На виконання Плану заходів з реалізації домовленостей, досягнутих під час першого засідання Комітету асоціації Україна – ЄС, Фонд щомісяця інформує Кабінет Міністрів України про проведення приватизації відповідно до міжнародних стандартів.

З метою участі Фонду у новому проекті технічної допомоги Європейського Союзу «Підтримка імплементації Угоди про асоціа-

цію» Фонд підготував інформацію для проведення аналізу його інституційної спроможності.

Для отримання Україною додаткової макрофінансової допомоги в сумі 1,8 млрд євро Фондом протягом звітного періоду надавалася інформація Міністерству фінансів України щодо реалізації плану-графіка виконання умов Меморандуму про взаєморозуміння між Україною як позичальником та ЄС як кредитором.

У рамках співробітництва з міжнародними організаціями Фонд залучений до виконання Плану заходів з реалізації Меморандуму про взаєморозуміння між Урядом України та Організацією економічного співробітництва та розвитку щодо поглиблення співробітництва в частині управління державними підприємствами. Про виконання зазначеного Плану заходів Фонд щоквартально звітує Мінекономрозвитку.

З метою залучення міжнародної технічної допомоги Фонд направив на адресу Національного агентства України з питань державної служби (далі – Нацдержслужба) 10 заявок на отримання зовнішньої допомоги Європейського Союзу в рамках програми TAIEХ. Реалізація цих проектів сприятиме наближенню законодавства України до нормативних актів ЄС у частині реформування процесів формування видатків бюджету України, а також вивченню європейського досвіду щодо ефективного використання контролю в процесі вдосконалення ресурсного забезпечення діяльності центральних органів виконавчої влади. На сьогодні заявки знаходяться на розгляді Нацдержслужби.

У рамках залучення зовнішньої допомоги TAIEХ у Фонді з 11 по 12 лютого 2016 року проведено експертну місію Європейської комісії щодо реалізації заявки, яка була подана у 2015 році, на тему «Ознайомлення з європейськими моделями корпоративного управління. Запровадження оптимальних моделей на українських державних підприємствах».

Також у рамках програми TAIEХ з 9 по 10 червня 2016 року відбувся семінар на тему «Вивчення європейського досвіду щодо контролю з боку держави над забезпеченням підвищення ефективності діяльності підприємств, що приватизуються». Отримана на семінарі інформація дасть змогу підвищити ефективність контролю за приватизованими об'єктами з боку держави із застосуванням досвіду європейських країн.

Крім того, у березні 2016 року представники Фонду взяли участь у заходах, які були організовані Європейською комісією в рамках Програми INOGATE.

Також Фонд за підтримки USAID (the US Agency for International Development) та за участю компанії Deloitte Consulting Overseas Projects (радника у процесі приватизації в енергетичному секторі) 30 червня 2016 року в Києві провів міжнародну конференцію для розширення інвестиційних можливостей в енергетичному секторі України. Більше 100 учасників репрезентували близько 80 компаній та інвестиційних агентств з більш як 15 країн світу, зокрема Індії, Туреччини, Польщі, Угорщини, Японії, Кореї, США, України.

Міжнародний досвід, отриманий під час зазначених заходів, використовуватиметься під час підготовки нормативно-правових актів та сприятиме підвищенню енергоефективності на державних промислових підприємствах.

Крім того, у звітному періоді проведено низку зустрічей з компанією Deloitte Consulting Overseas Projects, яка надавала допомогу в підготовці до приватизації ряду обленерго.

Протягом 2016 року в рамках роботи з підготовки та реалізації проектів Twinning в Україні Фонд подав проектну пропозицію щодо залучення технічної допомоги з метою адаптації національних стандартів оцінки до міжнародного законодавства у сфері оцінки. Станом на кінець 2016 року Нацдержслужба відхилила зазначену пропозицію Фонду.

Також досягнуто домовленості щодо надання міжнародної технічної допомоги з боку Уряду Королівства Великої Британії та Північної Ірландії у процесі підготовки до приватизації об'єктів енергетичного сектору, зокрема ПАТ «Одеська ТЕЦ», ПАТ «Херсонська ТЕЦ», ПАТ «Миколаївська ТЕЦ», ПАТ «Дніпродзержинська теплоелектроцентрально». Для реалізації цих домовленостей в Україні Посольством Королівства Великої Британії та Північної Ірландії проведено тендер, за результатами якого відібрано ТОВ «ПрайсуотерхаусКуперс».

У рамках підготовки візиту заступника Міністра торгівлі США Л. Лаллі до України Фонд надав Мінекономрозвитку матеріали стосовно приватизації державних підприємств відповідно до найкращих міжнародних практик та забезпечення рівних можливостей для іноземних інвесторів.

З метою поширення інформації про об'єкти державної власності, які пропонувалися до приватизації у 2016 році, Голова Фонду взяв участь у роботі Українсько-Нідерландського бізнес-форуму, який відбувся 30 березня 2016 року у м. Гаага, Українсько-Канадського бізнес-форуму, який відбувся з 18 по 20 червня 2016 року у м. Торонто та Французько-Українського бізнес-форуму, який відбувся 28 жовтня 2016 року. Під час цих форумів керівництвом Фонду було представлено презентацію на тему «Приватизація 2016 – можливості для інвесторів» та ознайомлено інвесторів з планами приватизації пріоритетних державних об'єктів, зокрема ПАТ «Одеський припортовий завод», ПАТ «Центрэнерго» та шести енергопостачальних компаній, а також із змінами у приватизаційних процедурах та механізмом проведення відкритих конкурсів.

З 14 по 18 червня 2016 року урядова делегація на чолі з Прем'єр-міністром України, до складу якої було включено Голову Фонду, на запрошення Віце-президента США Джо Байдена здійснила робочий візит до США. У рамках візиту було повідомлено про пріоритетні кроки українського Уряду, зокрема приватизацію державних підприємств, продовження реформи енергетичного сектору.

У процесі підготовки та проведення 6-го засідання Українсько-Американської ради з торгівлі й інвестицій Фондом з метою залучення американських інвесторів на українські підприємства передано американській стороні перелік об'єктів, що заплановані до приватизації.

У звітному періоді Фонд взяв участь у підготовці до проведення 9-го засідання Українсько-Німецької групи високого рівня з економічного співробітництва та 3-го засідання Українсько-Бельгійської міжурядової змішаної комісії з торговельно-економічного та фінансового співробітництва і передав перелік об'єктів, що заплановані до приватизації, німецькій та бельгійській сторонам.

У 2016 році Фондом опрацьовано проекти порядку денного та протоколу 5-го спільного засідання Міжурядової українсько-саудівської комісії з торговельно-економічного та науково-технічного співробітництва та надано на адресу Міністерства аграрної політики та продовольства України пропозиції до цих проектів.

Також Фонд взяв участь у підготовці до проведення 6-го засідання Міжурядової українсько-індійської комісії по торговельному, економічному, науковому, технічному, промисловому і культурному співробітництву та надавав інформацію стосовно виконання домовленостей 5-го спільного засідання цієї міжурядової комісії. Крім того, Фондом було опрацьовано план заходів з реалізації домовленостей, досягнутих за результатами робочого візиту Президента України до США 18 – 21 вересня 2016 року, та надано пропозиції на адресу Міністерства закордонних справ України.

У рамках вищезазначених заходів, з метою інформування потенційних інвесторів Фондом підготовлено буклет «Privatization in Ukraine 2016-2017» з переліком об'єктів, затверджених до приватизації, та інформаційні тізери по найбільш привабливих підприємствах, які запропоновані до продажу у 2016 році і на початку 2017 року (англійською мовою), для передачі їх саудівській, індійській, турецькій та катарській сторонам.

Відповідно до моніторингу виконання домовленостей, досягнутих під час переговорів Президента України і Прем'єр-міністра України з офіційними особами інших держав, Фондом підготовлено звіт з питань врегулювання прав власності України і Республіки Молдова на об'єкти, що розташовані на їх території.

З метою залучення інвесторів до приватизаційних процесів, інвестування в економіку України та відповідно до Угоди між Фондом і Державним комітетом Республіки Узбекистан з управління державним майном і підтримки підприємництва про співробітництво в галузі обміну інформацією від 25 червня 2004 року Фондом передано узбекистанській стороні переліки об'єктів державної власності, що підлягають приватизації у 2016 році.

З метою співпраці у сфері розширення економічних та ділових зв'язків з країнами Близького Сходу в грудні 2016 року між Фондом та компанією CFC Consulting підписано Меморандум про співпрацю.

Протягом звітного періоду організовано та проведено 99 зустрічей керівництва Фонду з 264 іноземними представниками з 31 країни світу, зокрема США, Туреччини, Литви, Греції, Фінляндії, Грузії, Франції, Польщі, Молдови, Великобританії, Азербайджану, Німеччини, Йордану, Ірландії, Японії, Південної Африки, Португалії, Норвегії, Румунії, Нідерландів, Іспанії, Канади, Бангладеш, Угорщини, Італії, Китаю, Індонезії, Чехії тощо.

Фінансові результати приватизації

Законом України від 25 грудня 2015 року № 928-VIII «Про Державний бюджет України на 2016 рік» Фонду встановлено завдання з надходження коштів від приватизації державного майна до державного бюджету обсягом 17,100 млрд грн.

За 2016 рік від приватизації державного майна та інших надходжень, безпосередньо пов'язаних з процесом приватизації, надійшло 187,504 млн грн. До загального фонду державного бюджету перераховано 188,919 млн грн.

Від продажу земельних ділянок несільськогосподарського призначення або прав на них, що перебувають у державній власності, на яких розташовані об'єкти, що підлягали приватизації, надійшло 4,279 млн грн. До загального фонду державного бюджету перераховано 4,274 млн грн.

Крім того, до державного бюджету перераховано кошти від продажу видання «Державний інформаційний бюлетень про приватизацію» з додатком – газетою «Відомості приватизації» на суму 4,1 тис. грн.

Протягом 2015 року до загального фонду державного бюджету від приватизації державного майна та інших надходжень, безпосередньо пов'язаних з процесом приватизації, було перераховано 151,481 млн грн.

Крім того, від продажу земельних ділянок несільськогосподарського призначення або прав на них, що перебувають у державній власності, на яких розташовані об'єкти, що підлягали приватизації, перераховано до загального фонду державного бюджету 4,963 млн грн.

Регіональними відділеннями Фонду, яким відповідно до чинного законодавства органами місцевого самоврядування делеговано повноваження щодо приватизації комунального майна, протягом 2016 року забезпечено надходження коштів від відчуження комунального майна та інших надходжень, безпосередньо пов'язаних з процесом приватизації, в сумі 3,553 млн грн, які перераховано до відповідних місцевих бюджетів.

Відповідно до річного кошторису Фонду, затвердженого Законом України «Про Державний бюджет України на 2016 рік», у паспортній бюджетній програмі за КПКВК 6611020 «Заходи, пов'язані з проведенням приватизації державного майна» на 2016 рік загальним фондом державного бюджету було передбачено 20 000,0 тис. грн. Протягом року для забезпечення приватизації державного майна використано 11 317,2 тис. грн.

Контроль за виконанням умов договорів купівлі-продажу об'єктів та аналіз результатів виконання покупцями взятих зобов'язань

Станом на 1 січня 2017 року загальна кількість договорів купівлі-продажу державного майна, які перебувають на обліку органів приватизації, становить 12 466 договорів, у тому числі: пакетів акцій АТ – 1 080; об'єктів малої приватизації – 8 452; об'єктів незавершеного будівництва – 2 934.

На контролі органів приватизації станом на 1 січня 2017 року перебувають 696 договорів, на 1 січня 2016 року – 739 договорів.

За планом, у 2016 році передбачалося здійснити заходи контролю за 772 договорами, але фактично здійснено – за 727 договорами, що становить 94,2 % запланованих перевірок. Не здійснено заходів контролю за 45 договорами (5,8 % запланованих перевірок).

За звітний період органами приватизації перевірено 60 договорів купівлі-продажу пакетів акцій, 353 договори купівлі-продажу об'єктів малої приватизації та 314 договорів купівлі-продажу об'єктів незавершеного будівництва.

За результатами перевірок, здійснених протягом 2016 року, умови в повному обсязі виконано за 99 договорами купівлі-продажу об'єктів малої приватизації, 16 договорами купівлі-продажу об'єктів незавершеного будівництва та 10 договорами купівлі-продажу пакетів акцій. Зазначені договори знято з контролю.

За результатами контролю невиконання умов встановлено за 105 договорами, що становить 14,4 % загальної кількості перевірених договорів (у 2015 році було зафіксовано невиконання за 94 договорами, що становило 13,4 % перевірених).

Протягом 2016 року за 41 договором (5,6 % перевірених) об'єктів незавершеного будівництва зафіксовано порушення термінів завершення будівництва та введення об'єктів в експлуатацію.

Причинами невиконання цієї умови у більшості випадків є відсутність коштів для завершення будівництва, а також неможливість своєчасного оформлення правостановлюючих документів на земельну ділянку.

Також за 27 договорами (3,7 % перевірених) зафіксовано порушення в частині ненадання документів, що підтверджують стан виконання умов договорів. У більшості випадків причиною зазначеного порушення є безвідповідальність покупців.

Крім того, органами приватизації за 19 договорами (2,6 % перевірених) виявлено порушення виконання умов договорів у частині переоформлення права забудовника. Причиною зазначеного порушення є зволікання органів місцевого самоврядування з переоформлення документів.

За 11 договорами (1,5 % перевірених) купівлі-продажу об'єктів приватизації зафіксовано порушення в частині термінів здачі земельної ділянки місцевим органам влади після розбирання.

Також за 7 договорами (1 % перевірених) зафіксовано порушення в частині переоформлення права на земельну ділянку.

За 2 договорами (0,3 % перевірених) зафіксовано порушення терміну реєстрації нерухомого майна.

Регіональним відділенням Фонду по Одеській області за договором купівлі-продажу ТОВ «Ейр Плюс» зафіксовано порушення в частині утримання у належному стані державного майна. Причиною зазначених порушень є безвідповідальність та недобросовісність покупців.

Також за результатами перевірки договору купівлі-продажу ЄМК державного підприємства «Науково-дослідний технологічний інститут «ТЕМП» Регіональним відділенням Фонду по Одеській області зафіксовано неналежне виконання умови щодо фінансування робіт, передбачених договором, щодо проведення капітального ремонту будівлі та благоустрою території.

Порушення виконання умов договорів у частині забезпечення розбирання об'єкта зафіксовано за 4 договорами (0,6 % перевірених).

На виконання взятих зобов'язань власники приватизованих об'єктів (починаючи з 1995 року) забезпечили інвестування у підприємства України грошових коштів у сумі 16,73 млрд грн, 2,08 млрд дол. США та 72 млн євро, що в перерахунку на національну валюту становить 31,45 млрд грн (див. табл. 1), у тому числі протягом звітної періоду – 3,616 млрд грн.

Результати перевірок стану виконання покупцями зобов'язань щодо збереження існуючої на момент приватизації кількості робочих місць та створення нових такі.

На контролі органів приватизації перебувають 36 договорів, що містять умову щодо збереження кількості робочих місць, які існували на об'єктах на момент їх приватизації, та 35 договорів – щодо створення нових.

У звітному періоді було перевірено 29 договорів купівлі-продажу, що містять умову щодо збереження кількості робочих місць.

Результати перевірки засвідчили, що наявна на момент приватизації кількість робочих місць на підприємствах за цими договорами становить 2 278 одиниць. Станом на 01.01.2017 їх кількість становить 2 320 одиниць.

Зокрема, перевірено договір купівлі-продажу ЄМК державного підприємства ветеринарної медицини «Агроветсервіс», який містить умову щодо збереження покупцем 18 робочих місць, що існували на момент приватизації. Результати перевірки засвідчили, що їх кількість становить 23 одиниці.

Також перевірено 35 договорів, які містять умову зі створення нових робочих місць. Результати перевірок засвідчили створення 246 робочих місць.

Наприклад, у Закарпатській області за договором купівлі-продажу ЄМК Закарпатського туристичного центру «Верховина» покупцем створено 21 робоче місце.

У всіх встановлених випадках порушення покупцями взятих ними зобов'язань органами приватизації протягом звітного періоду здійснювалася необхідна претензійно-позовна робота щодо застосування до них передбачених договором та законодавством санкцій.

У 2016 році сума штрафних санкцій, сплачених до державного бюджету, становить 490,733 тис. грн.

Сума нарахованих штрафних санкцій за рішенням судів, за якими проводиться стягнення, на початок 2017 року становить 73,38 млн грн, тобто це – різниця між сумами нарахованих та сплачених штрафів.

У 2015 році сума штрафних санкцій, сплачених до державного бюджету, становить 598,146 тис. грн. Різниця між сумами нарахованих та сплачених штрафів на початок 2016 року становить 15,02 млн грн.

Загальна сума штрафів, пені та неустойок, яка була нарахована (наростаючим підсумком) за рішеннями судів за попередні роки, становить 91,69 млн грн та 119,3 тис. дол. США. Фактично було сплачено 18,3 млн грн та 106,4 тис. дол. США.

Після використання всіх можливостей досудового врегулювання спорів Фондом здійснювалися дії щодо розірвання таких договорів та повернення відчужених за ними об'єктів у державну власність.

За результатами перевірок виконання умов договорів купівлі-продажу, проведених органами приватизації у 2016 році, розпочато претензійно-позовну роботу з розірвання 2 договорів купівлі-продажу пакетів акцій, 21 договору купівлі-продажу об'єктів незавершеного будівництва та 6 договорів купівлі-продажу єдиних майнових комплексів та повернення проданих за ними об'єктів у державну власність.

Крім того, за 1 договором купівлі-продажу об'єкта незавершеного будівництва претензійно-позовна робота з розірвання припинена у зв'язку з вичерпанням усіх можливостей з повернення об'єкта у державну власність, ще за 2 договорами купівлі-продажу об'єктів незавершеного будівництва – у зв'язку з укладанням додаткової угоди, якою продовжено термін виконання умов та у зв'язку з затвердженням сторонами мирової угоди у судовому засіданні.

Таблиця 1

Результати інвестиційної діяльності в рамках приватизаційних процесів

За всіма групами договорів купівлі-продажу		
План до 2021 року	План на 01.01.2017	Факт на 01.01.2017
17 254,923 млн грн; 1 947,01 млн дол. США; 19,26 млн євро	11 116,936 млн грн; 1 899,924 млн дол. США; 19,26 млн євро	16 732,128 млн грн; 2 079,744 млн дол. США; 72 млн євро
За договорами купівлі-продажу пакетів акцій		
15 527,735 млн грн; 1 872,956 млн дол. США; 19,26 млн євро	9 824 146,0 млн грн; 1 899 842,4 млн дол. США; 19,26 млн євро	15 082 182,0 млн грн; 2 025,568 млн дол. США; 72 млн євро
За договорами купівлі-продажу об'єктів незавершеного будівництва		
1 083,668 млн грн; 10 тис. дол. США	1 037 733,262 млн грн; 10 тис. дол. США	1 037 733,262 млн грн; 27,756 тис. дол. США
За договорами купівлі-продажу об'єктів малої приватизації		
643,520 млн грн; 74,044 млн дол. США	255,056 млн грн; 71,294 млн дол. США	612,212 млн грн; 26,420 млн дол. США

За 114 договорами триває претензійно-позовна робота щодо їх розірвання та повернення відчужених об'єктів у державну власність (з них: 13 – пакети акцій, 24 – єдині майнові комплекси та 77 – об'єкти незавершеного будівництва).

Станом на 01.01.2017 у власність держави повернено (накопичувальним підсумком) 361 об'єкт приватизації (з яких: 87 – пакети акцій, 60 – єдині майнові комплекси і 214 – об'єкти незавершеного будівництва).

У звітному періоді у державну власність повернено 8 об'єктів незавершеного будівництва та 1 пакет акцій підприємства.

Загальна сума коштів, одержаних від продажу повернених державі об'єктів за рішеннями судів, накопичувальним підсумком становить 105,7 млн грн. У 2016 році повторно продано 4 об'єкти незавершеного будівництва. Сума коштів, одержана за повторний продаж у звітному періоді, становить 1,569 млн грн.

Управління державною власністю

Ведення Єдиного реєстру об'єктів державної власності

Формування та ведення Єдиного реєстру об'єктів державної власності (далі – Реєстр) здійснюється Фондом відповідно до Закону України «Про управління об'єктами державної власності», постанов Уряду від 14 квітня 2004 року № 467 «Про затвердження Положення про Єдиний реєстр об'єктів державної власності» (із змінами та доповненнями) та від 30 листопада 2005 року № 1121 «Про затвердження Методики проведення інвентаризації об'єктів державної власності» та інших нормативно-правових актів.

Станом на 1 січня 2017 року, за інформацією, наданою суб'єктами управління (за підсумками проведеної інвентаризації об'єктів державної власності), в Реєстрі обліковуються:

23,9 тис. юридичних осіб, які діють на основі лише державної власності і належать до сфери управління відповідного суб'єкта управління;

526 господарських організацій з корпоративними правами держави;

більше 1 млн об'єктів державного майна, з яких:

595,0 тис. об'єктів нерухомого майна державних підприємств, установ, організацій;

505,7 тис. об'єктів державного майна, яке не увійшло до статутних капіталів господарських товариств у процесі корпоративної приватизації, але залишилося на їх балансі;

29,1 тис. об'єктів державного майна, яке не увійшло до статутних капіталів господарських товариств у процесі приватизації, але залишилося на їх балансі.

Суб'єкти управління надали інформацію про нерухоме майно державних підприємств, установ та організацій щодо майже 10,7 тис. юридичних осіб (балансоутримувачів) та повідомили, що на балансах 12,8 тис. юридичних осіб нерухоме державне майно не обліковується.

Загальна кількість юридичних осіб, що діють на основі лише державної власності і належать до сфери управління відповідного суб'єкта управління, станом на 1 січня 2017 року порівняно з двома відповідними періодами 2015 та 2016 років така:

на 1 січня 2015 р. – 24,9;
на 1 січня 2016 р. – 24,6;
на 1 січня 2017 р. – 23,9.

Найбільшу кількість юридичних осіб, які належать до сфери управління відповідного суб'єкта управління, мають:

Міністерство юстиції України – 2,4 тис.;
Державна служба України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів – 2,2 тис.;
Міністерство освіти і науки України – 1,5 тис.;
Міністерство фінансів України – 1,2 тис.;
Міністерство внутрішніх справ України – 1,1 тис.

3 червня 2013 року на особливому контролі Кабінету Міністрів України перебуває виконання завдання щодо надання суб'єктами управління відомостей про об'єкти державної власності для внесення їх до Реєстру. Зокрема, окремим дорученням Уряду керівників уповноважених органів управління зобов'язано забезпечувати виконання цього завдання та подавати Фонду інформацію для внесення змін до Реєстру. Фонд здійснює також моніторинг подання суб'єктами управління інформації та з березня 2015 року щокварталу надає його результати Кабінету Міністрів України.

Як свідчать результати моніторингу, станом на кінець 2016 року не надали в установленому порядку відомостей про об'єкти державної власності, зокрема, Українська державна корпорація по транспортному будівництву «Укртрансбуд», Українська кооперативно-державна корпорація по агропромислому будівництву «Укראгропромбуд», Українська державна корпорація по виконанню монтажних і спеціальних будівельних робіт «Укрмонтажспецбуд». Для усунення цієї проблеми необхідно на законодавчому рівні врегулювати повноваження зазначених господарських структур (корпорацій) як суб'єктів управління.

Фонд вживає необхідних заходів щодо підтримання даних Реєстру в актуальному стані та вдосконалення механізму взаємодії з суб'єктами управління об'єктами державної власності в процесі ведення Реєстру.

У сфері надання адміністративних послуг Фонд є суб'єктом надання адміністративної послуги «Надання інформації (відомостей або витягу) з Єдиного реєстру об'єктів державної власності». Адміністративна послуга надається з метою проведення державної реєстрації прав державної та комунальної власності на об'єкти нерухомого майна, захисту майнових прав держави у судах тощо. У 2016 році на основі даних Реєстру надано 7 тис. адміністративних послуг.

Оренда державного майна

Фонд відповідно до повноважень, визначених законами України «Про Фонд державного майна України», «Про оренду державного та комунального майна», здійснює разом з Кабінетом Міністрів України державну політику у сфері оренди державного майна та виконує функції орендодавця державного майна.

На 1 січня 2017 року загальна кількість чинних договорів оренди державного майна, які укладені органами приватизації, становить 19 162, у тому числі:

81 договір оренди єдиних майнових комплексів державних підприємств (далі – ЄМК ДП);
28 договорів оренди єдиних майнових комплексів структурних підрозділів державних підприємств (далі – ЄМК структурних підрозділів);
18 696 договорів оренди нерухомого майна державних підприємств;
331 договір оренди державного нерухомого майна, що перебуває на балансі господарських товариств;
26 договорів оренди іншого окремого індивідуально визначеного майна, що перебуває на балансі господарських товариств.

Із загальної кількості договорів оренди 888 договорів укладено щодо державного майна, розташованого на тимчасово окупованій території АР Крим та м. Севастополя, 1 071 договір – щодо державного майна, розташованого в населених пунктах, на території яких органи державної влади тимчасово не здійснюють свої повноваження, та населених пунктах, що розташовані на лінії зіткнення.

Законом України «Про Державний бюджет України на 2016 рік» річне бюджетне завдання з надходження від орендної плати за користування цілісними майновими комплексами та іншим державним майном встановлено в розмірі 615 млн грн.

За результатами роботи у 2016 році органами приватизації забезпечено надходження коштів від оренди державного майна до Державного бюджету України в розмірі 1 028,558 млн грн, що підтверджено довідкою Державної казначейської служби України та становить 167,25 % виконання річного плану.

Загальна сума надходжень від орендної плати складається з таких надходжень:

за договорами оренди ЄМК ДП, ЄМК структурних підрозділів – 290,427 млн грн або 28,2 % загальної суми надходжень від оренди державного майна;
за договорами оренди майна бюджетних установ – 177,019 млн грн або 17,2 % загальної суми надходжень від оренди державного майна;
за договорами оренди іншого державного майна – 561,112 млн грн або 54,6 % загальної суми надходжень від оренди державного майна.

Органами приватизації здійснюється систематичний контроль за виконанням орендарями умов договорів оренди і у разі їх порушення вживаються заходи щодо захисту майнових інтересів держави. Так, завдяки проведеній органами приватизації роботи за результатами здійснених у 2016 році контрольних заходів з документального (за 17 052 договорами) та комплексного (з оглядом об'єкта оренди) (за 4 154 договорами) контролю було виявлено заборгованість орендарів перед державним бюджетом зі сплати орендної плати в розмірі 10,0 млн грн (без урахування даних за договорами оренди державного майна, розташованого на території проведення АТО та анексованій території АР Крим та м. Севастополя).

Неврахування даних щодо оренди державного майна на території АР Крим і м. Севастополя пов'язано з тим, що з квітня 2014 року заблоковано платежі на адресу головних управлінь Державної казначейської служби в АР Крим та м. Севастополі.

Завдяки проведеній органами приватизації роботі у звітному періоді орендарями сплачено близько 3,4 млн грн пені, 1,1 млн грн штрафів та 1,9 млн грн неустойки, а також погашено заборгованість з орендної плати у сумі 23,0 млн грн. Стягнення решти нарахованих штрафних санкцій здійснюється відповідно до вимог чинного законодавства.

Протягом 2016 року Фондом здійснювалася робота щодо забезпечення захисту майнових прав держави стосовно об'єктів оренди, що розташовані на тимчасово окупованій території АР Крим та м. Севастополя, а також на територіях Донецької та Луганської областей.

Так, органами приватизації в процесі здійснення заходів з контролю за договорами оренди на зазначених територіях було зафіксовано суми недоотриманої у 2016 році орендної плати в розмірі:

92,4 млн грн – за договорами оренди державного майна, яке розташоване на тимчасово окупованій території АР Крим та м. Севастополя, виникнення якої пов'язане з її незаконною анексією;

102,35 млн грн – за договорами оренди державного майна, яке розташоване на території Донецької та Луганської областей, що пов'язане з проведенням бойових дій на вказаних територіях.

Відповідно до Закону України «Про оренду державного та комунального майна» регіональні відділення Фонду виступають орендодавцями державного майна, до повноважень яких належать, зокрема, функції контролю за виконанням умов договорів оренди та використанням орендованого майна.

Станом на 1 січня 2017 року загальна кількість договорів, орендодавцями за якими виступають регіональні відділення Фонду, становить 19 089.

З метою виконання встановленого Законом України «Про Державний бюджет України на 2016 рік» річного бюджетного завдання з надходження від орендної плати наказом Фонду від 4 лютого 2016 року № 204 встановлено відповідні завдання регіональним відділенням Фонду.

У звітному періоді регіональні відділення Фонду забезпечили надходження коштів від оренди державного майна до державного бюджету в розмірі 974,901 млн грн.

Діяльність Фонду з питань управління державним майном

Фондом здійснюється системна робота щодо управління державним майном, яке у процесі приватизації не увійшло до статутних капіталів господарських товариств, але залишилося у них на балансі; передачі об'єктів права державної та комунальної власності; відчуження та списання об'єктів державної власності; майнових відносин із суб'єктами господарювання з недержавною формою власності.

Усього в процесі приватизації до статутних капіталів господарських товариств не включено і перебувало в управлінні державних органів приватизації понад 150 тис. об'єктів державної власності, обмеження або особливості приватизації яких встановлено законодавством.

Стосовно понад 120 тис. об'єктів прийнято і реалізовано відповідні управлінські рішення (приватизація, передача в комунальну власність, до сфери управління органів державної влади тощо).

Відповідно до наказу Фонду від 5 березня 2001 року № 357 регіональні відділення Фонду виконують функції з управління державним майном, яке в процесі приватизації не увійшло до статутних капіталів господарських товариств, але перебуває на їх балансі, за територіальною ознакою – місцем розташування господарських товариств.

Положенням про управління державним майном, яке не увійшло до статутних капіталів господарських товариств у процесі приватизації, але перебуває на їх балансі, затвердженим спільним наказом Фонду та Міністерства економіки України від 19 травня 1999 року № 908/68 (зі змінами), визначено способи управління таким державним майном.

Згідно з інформацією, внесеною регіональними відділеннями Фонду до ІППС Фонду «Етап-майно», станом на 1 січня 2017 року в державній власності перебувало 27 967 об'єктів державної власності (без урахування об'єктів, що знаходяться на тимчасово окупованій території АР Крим та м. Севастополя), які не увійшли до статутних капіталів господарських товариств у процесі приватизації.

Протягом 2016 року регіональними відділеннями Фонду реалізовано управлінські рішення щодо 2 154 об'єктів державної власності, зокрема:

- приватизовано – 213 об'єктів;
- передано в оренду – 135 об'єктів;
- передано в комунальну власність – 692 об'єкти;
- передано господарським товариствам на умовах договору зберігання – 297 об'єктів;
- списано – 472 об'єкти;
- прийнято інші управлінські рішення (знято з балансу малоквартирні житлові будинки на підставі свідоцтва про право власності, відшкодовано збитки тощо) – 345 об'єктів.

На підставі доручень та наказів Фонду регіональними відділеннями Фонду постійно проводиться робота щодо забезпечення збереження та належного використання державного майна, яке не увійшло до статутних капіталів господарських товариств у процесі приватизації, за результатами якої вживаються заходи щодо захисту майнових інтересів держави, зокрема проводиться претензійно-позовна робота з метою відшкодування збитків державі внаслідок неналежного збереження та використання зазначеного державного майна.

Так, протягом 2016 року за результатами проведеної роботи стосовно 6 931 об'єкта державної власності, які не увійшли до статутних капіталів господарських товариств у процесі приватизації, щодо 790 об'єктів з метою забезпечення їх збереження та належного використання надіслано звернення правоохоронним органам, Державній фінансовій інспекції України, суду, щодо 107 об'єктів з метою відновлення майна, відшкодування збитків – суб'єктам господарювання (балансоутримувачам).

Управління корпоративними правами держави

Повноваження Фонду щодо обліку корпоративних прав держави, формування і ведення Реєстру корпоративних прав держави визначені законами України «Про управління об'єктами державної власності», «Про Фонд державного майна України» та постановою Кабінету Міністрів України від 29 жовтня 2003 року № 1679 «Про формування і ведення Реєстру корпоративних прав держави».

Станом на 1 січня 2017 року в Реєстрі корпоративних прав держави обліковується 526 господарських товариств, які мають частку держави у статутному капіталі.

Держава в особі Уряду України, Фонду, міністерств та інших центральних і місцевих органів виконавчої влади здійснює управління корпоративними правами держави у 407 АТ, 90 товариствах з обмеженою відповідальністю (ТОВ) та 29 національних акціонерних компаніях (НАК) і державних холдингових компаніях (ДХК), створених відповідно до окремих рішень Президента України та Уряду.

Із загальної кількості господарських товариств, які мають частку держави у статутному капіталі:

262 господарських товариства (49,81 % загальної кількості) мають у статутному капіталі державну частку понад 50 %, що надає державі право контролю за їх діяльністю (контрольний пакет), з яких 146 господарських товариств (27,75 % загальної кількості) мають державну частку 100 %;

133 господарських товариства (25,29 %) мають державну частку у статутному капіталі розміром від 25 % до 50 % (блокуючий пакет);

131 господарське товариство (24,90 %) має державну частку у статутному капіталі менше 25 %.

У Реєстрі корпоративних прав держави обліковуються 130 АТ, заснованих міністерствами, а також 19 НАК і ДХК, які не подають Фонду жодної звітності, функції з управління якими здійснюють виключно засновники – міністерства.

Фонд та його регіональні відділення здійснюють управління 341 об'єктом з корпоративними правами держави (64,83 % загальної кількості), з них з державною часткою від 50 % до 100 % – 128 об'єктів.

Міністерства та інші центральні й місцеві органи виконавчої влади здійснюють управління корпоративними правами 185 господарських товариств (35,17 % загальної кількості), з них з державною часткою більше 50 % – 134 об'єкти.

Загальна кількість пакетів акцій, часток, паїв, що належать державі у статутному капіталі господарських товариств, станом на 1 січня 2017 року порівняно з відповідним періодом 2016 року наведена у табл. 2.

Таблиця 2
Кількість господарських товариств, пакети акцій (частки, паї) у статутних капіталах яких належать державі

Вид господарського товариства	Загальна кількість		До 10 %		Від 10 до 25 %		Від 25 до 50 %		Від 50 до 100 %	
	станом на 01.01.2016	станом на 01.01.2017	станом на 01.01.2016	станом на 01.01.2017	станом на 01.01.2016	станом на 01.01.2017	станом на 01.01.2016	станом на 01.01.2017	станом на 01.01.2016	станом на 01.01.2017
АТ, створені в процесі приватизації та корпоратизації	222	210	37	36	28	26	64	58	93	90
ХК, ДАК, НАК	31*	29*	0	0	0	0	1	1	30	28
АТ, утворені за участю Фонду	71	67	22	22	7	6	27	25	15	14
ТОВ	54	54	5	6	16	16	18	18	15	14
АТ, ТОВ, які перебувають на обліку інших органів виконавчої влади	170	166	4	4	16	15	31	31	119	116
Разом	548	526	68	68	67	63	141	133	272	262

* У тому числі ХК, які перебувають на обліку інших органів виконавчої влади.

Як свідчать дані таблиці, протягом порівняльного періоду загальна кількість господарських товариств зменшилася на 22 АТ (11 АТ – за рахунок приватизації та 11 АТ – ліквідації).

Станом на 1 січня 2017 року Фонд здійснював управління корпоративними правами держави у 341 господарському товаристві, з яких апарат Фонду – у 156 товариствах та регіональні відділення Фонду – у 185. У Донецькій та Луганській областях, на територіях яких органи державної влади тимчасово не здійснюють своїх повноважень, знаходиться 47 господарських товариств, а саме: у Донецькій області – 17, у Луганській області – 30. На тимчасово окупованій території АР Крим розташовано 26 таких товариств.

Стан перерахування дивідендів до державного бюджету господарськими товариствами, що належать до сфери управління Фонду

Відповідно до вимог статті 5 Закону України «Про Фонд державного майна України» Фонд здійснює моніторинг сплати до Державного бюджету України дивідендів, нарахованих на корпоративні права держави, господарськими товариствами, що належать до сфери управління Фонду.

Відповідно до статті 11 Закону України «Про управління об'єктами державної власності» господарські товариства, у статутному капіталі яких є корпоративні права держави, які не прийняли рішення про нарахування дивідендів до 1 травня року, що настає за звітним, сплачують до державного бюджету частину чистого прибутку.

Станом на 31.12.2016 господарськими товариствами, що перебувають у сфері управління Фонду, прийняті рішення про нарахування за результатами фінансово-господарської діяльності у 2015 році дивідендів на корпоративні права держави в розмірі 15 645,00 тис. грн. До Державного бюджету України відповідно до абзацу восьмого частини п'ятої статті 11 Закону України «Про управління об'єктами державної власності» сплачено дивідендів на суму 20 468,388 тис. грн, а також частину чистого прибутку у розмірі 1 228 634,04 тис. грн та пеню за несвоєчасно сплачені дивіденди – 382,111 тис. грн.

Різниця між сумою нарахованих та сплачених дивідендів виникла у зв'язку зі сплатою до державного бюджету дивідендів товариствами, на яких загальні збори акціонерів не були проведені, сплатою ди-

відендів у більшому або меншому розмірі, ніж була затверджена загальними зборами акціонерів, та у зв'язку з несплатою дивідендів.

Найбільшими платниками до державного бюджету дивідендів у 2016 році є:

- ПрАТ «Президент-Готель» – 8 799,57 тис. грн;
- ПАТ «НТК «Електронприлад» – 5 802,92 тис. грн;
- ВАТ «Центральне конструкторське бюро «Ритм» – 1 657,56 тис. грн;
- ПАТ «Тернопільський радіозавод «Оріон» – 1 638,24 тис. грн.

Найбільшими платниками до державного бюджету частини чистого прибутку у 2016 році є:

- ПАТ «Турбоатом» – 921 166,90 тис. грн;
- ПАТ «Одеський припортовий завод» – 163 885,71 тис. грн;
- ТОВ «Запорізький титано-магнієвий комбінат» – 43 136,07 тис. грн;
- ПАТ «Хмельницькобленерго» – 20 414,35 тис. грн;
- АК «Харківобленерго» – 15 676,61 тис. грн;
- ПАТ «Центренерго» – 12 833,59 тис. грн;
- ПАТ «Сумиобленерго» – 11 434,78 тис. грн;
- ВАТ «Запоріжжяобленерго» – 9 664,65 тис. грн;
- ПАТ «Черкасиобленерго» – 8 732,30 тис. грн.

Отже, станом на 31.12.2016 Фонд забезпечив надходження до Державного бюджету України коштів від сплати дивідендів на корпоративні права держави, пені за несвоєчасно сплачені дивіденди та відрахування частини чистого прибутку господарських товариств, що перебувають у сфері управління Фонду, на загальну суму 1 249 484,54 тис. грн.

У 2015 році господарськими товариствами, що перебувають у сфері управління Фонду, на загальних зборах акціонерів яких прийнято рішення про нарахування за результатами фінансово-господарської діяльності у 2014 році дивідендів на корпоративні права держави, перераховано до Державного бюджету України дивідендів на корпоративні права держави в розмірі 384 473,798 тис. грн.

Одночасно слід зазначити, що у управління Фонду для здійснення приватизації передаються корпоративні права держави господарських товариств, які належать до різних галузей, державну політику в яких впроваджують міністерства та інші органи влади. Переважна більшість переданих на приватизацію товариств, як правило, має незадовільний фінансово-економічний стан, обтяжена боргами та потребує значних фінансових інвестицій. Фонд не має бюджетних коштів для підтримки суб'єктів господарювання через відсутність відповідного бюджетного фінансування.

Оцінка державного майна та нормативно-правове регулювання оціночної діяльності

Державне регулювання оціночної діяльності, у тому числі нормотворча діяльність у сферах оцінки майна та професійної оціночної діяльності

Відповідно до вимог статті 13 Закону України «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні» (далі – Закон про оцінку) фахівцями Фонду у 2016 році прорецензовано 558 звітів про оцінку майна, 79 з яких – для цілей приватизації.

Протягом 2016 року фахівцями Фонду та його регіональних відділень, за даними автоматизованої підсистеми (АПС) «Рецензент», прорецензовано та надано висновки стосовно 7 595 звітів про оцінку державного майна, складених суб'єктами оціночної діяльності.

Найбільшу кількість рецензій у 2016 році здійснили рецензенти в регіональних відділеннях по м. Києву (858), Харківській (714), Львівській (485), Дніпропетровській (480) областях та в апараті Фонду (550).

Порівняно з 2015 роком загальна кількість прорецензованих звітів про оцінку майна збільшилася на 3,01 %, що свідчить про аналогічну активність на ринку оцінки об'єктів оренди, продажу об'єктів державного та комунального майна у 2016 році.

Упродовж звітного періоду на ринку оцінки державного майна, за даними АПС «Рецензент», працювало 619 суб'єктів оціночної діяльності – суб'єктів господарювання, які надавали Фонду та органам місцевого самоврядування послуги з оцінки державного та комунального майна. Порівняно з 2015 роком цей показник зменшився на 7,75 %.

Питання контролю за дотриманням вимог законодавчих та нормативних документів про оцінку майна суб'єктами оціночної діяльності – суб'єктами господарювання перебуває під постійною увагою Фонду.

За класифікацією пункту 67 Національного стандарту № 1 «Загальні засади оцінки майна і майнових прав», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 10 вересня 2003 року № 1440, 96 звітів про оцінку визнано такими, що повністю відповідають нормативно-правовим актам з оцінки майна, що на 11,1 % менше від показника 2015 року. На 0,81 % збільшилася кількість висновків рецензентів про звіти, які в цілому відповідають таким вимогам, але мають незначні недоліки, що не вплинули на достовірність оцінки (6 804 звіти). Кількість звітів, які за висновками рецензентів не повною мірою відповідають вимогам нормативно-правових актів з оцінки майна і мають значні недоліки, що вплинули на достовірність оцінки, але можуть використовуватися після виправлення зазначених недоліків, порівняно з 2015 роком збільшилася майже на 51,23 % (617 звітів). Негативних висновків рецензента, які не відповідають вимогам нормативно-правових актів з оцінки майна, є неякісними та (або) непрофесійними і не можуть бути використані, у 2016 році отримано на 27,78 % менше порівняно з 2015 роком (78 звітів).

На виконання пункту 5 постанови Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2014 року № 358 «Деякі питання реалізації положень Податкового кодексу України щодо оцінки майна» (зі змінами) за письмовим зверненням суб'єкта оціночної діяльності про намір провести оцінку для цілей оподаткування Фонд забезпечує надання суб'єктам оціночної діяльності доступу до єдиної бази даних звітів про оцінку з метою внесення ними інформації, яка міститься у звітах про оцінку, до такої бази.

Протягом 2016 року було опрацьовано 306 звернень суб'єктів для забезпечення їх доступом до єдиної бази даних звітів про оцінку.

Загалом станом на кінець 2016 року 2 885 суб'єктів оціночної діяльності мають право на надання послуг з оцінки для цілей оподат-

кування. Таким чином, у зазначеній сфері оціночної діяльності Фонду вдалося подолати монополізацію ринку, яка була запроваджена постановою Кабінету Міністрів України від 4 березня 2013 року № 231 «Деякі питання проведення оцінки для цілей оподаткування та нарахування і сплати інших обов'язкових платежів, які справляються відповідно до законодавства» (скасавана постановою Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2014 року № 358 «Деякі питання реалізації положень Податкового кодексу України щодо оцінки майна»).

Завдяки розширенню ринку оцінки майна для цілей оподаткування, який викликав заінтересованість у частини суб'єктів оціночної діяльності – суб'єктів господарювання, стався певний перерозподіл учасників ринку оцінки у межах напрямів оцінки. У Єдиній базі даних звітів про оцінку для цілей оподаткування протягом 2016 року зареєстровано 672 130 звітів про оцінку. Порівняно з 2015 роком цей обсяг збільшився на 153 371 звіт (23 %), що свідчить про поживлення активності громадян на ринку нерухомості.

Відповідно до Положення про конкурсний відбір суб'єктів оціночної діяльності, затвердженого наказом Фонду від 31 грудня 2015 року № 2075, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 15 січня 2016 року за № 60/28190, у 2016 році проведено 76 засідань конкурсної комісії з відбору суб'єктів оціночної діяльності з метою оцінки 53 об'єктів приватизації та 13 об'єктів оренди.

За результатами проведених конкурсів із суб'єктами оціночної діяльності укладено 65 договорів про надання послуг з оцінки майна, а також 66 додаткових угод до них та 63 акти приймання-передавання робіт за укладеними договорами.

Протягом 2016 року Фонд видав 1 055 сертифікатів суб'єкта оціночної діяльності (549 – юридичним особам та 506 – фізичним особам – підприємцям), за видачу яких до державного бюджету перераховано 53 805 грн. Підготовлено 207 наказів про анулювання 293 сертифікатів суб'єкта оціночної діяльності.

Крім того, Фондом підготовлено проведення 24 засідань Експертної комісії з проведення іспитів на отримання кваліфікаційного свідоцтва оцінювача за напрямками «Оцінка об'єктів у матеріальній формі» та «Оцінка цілісних майнових комплексів, паїв, цінних паперів, майнових прав та нематеріальних активів, у тому числі прав на об'єкти інтелектуальної власності». За їх підсумками підготовлено 309 кваліфікаційних свідоцтв оцінювача.

Протягом звітного періоду забезпечено проведення 8 засідань Експертної комісії з питань розгляду професійної діяльності оцінювачів.

У 2016 році Фондом підготовлено до видачі 397 свідоцтв про реєстрацію в Державному реєстрі оцінювачів та суб'єктів оціночної діяльності.

Згідно з вимогами статті 14 Закону про оцінку до Державного реєстру внесено дані про підвищення кваліфікації 3 172 оцінювачів.

Наказами Фонду поновлено дію 390 кваліфікаційних свідоцтв оцінювача згідно з поданою інформацією про підвищення кваліфікації за відповідними напрямками оцінки майна і зупинено дію 882 кваліфікаційних свідоцтв оцінювача, виданих фізичним особам, які вчасно не пройшли навчання за програмою підвищення кваліфікації.

У 2016 році укладено 5 угод між Фондом та навчальними закладами, які виявили бажання брати участь у професійній підготовці оцінювачів, 1 угоду розірвано, проведено 15 перевірок навчальних закладів робочими групами, утвореними у складі Комісії з тестування навчальних закладів, та забезпечено проведення 8 засідань Комісії з тестування навчальних закладів.

Відповідно до статті 4 Закону про оцінку Фонд здійснює методичне забезпечення оцінки майна шляхом розроблення нормативно-правових актів з оцінки майна та надання роз'яснень щодо їх засто-

сування, а також удосконалення законодавчого та нормативного забезпечення оцінки.

Триває робота із забезпечення погодження проектів законів України «Про внесення змін до законодавства про оцінку майна та професійну оціночну діяльність в Україні», «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України у зв'язку з прийняттям Закону України «Про внесення змін до законодавства про оцінку майна та професійну оціночну діяльність в Україні». Законопроекти направлені на погодження заінтересованим органам виконавчої влади. Після проведення узгоджувальних процедур законопроекти будуть повторно направлені на розгляд Кабінету Міністрів України.

З метою вдосконалення методичного забезпечення інвентаризації та оцінки майна, у тому числі майна, що знаходиться на території, на якій проводиться антитерористична операція, та окупованій території України, майна державних підприємств, що підлягають перетворенню в акціонерні товариства відповідно до законодавства, майна, що повертається у державну власність, Фондом розроблено проект постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до деяких актів Кабінету Міністрів України». Проект направлено на розгляд Уряду.

З метою забезпечення підготовки рекомендацій щодо початкової ціни пакетів акцій об'єктів групи Г або паливно-енергетичного комплексу з урахуванням пропозицій робочої групи з підготовки рекомендацій та пропозицій до проектів рішень Кабінету Міністрів України щодо приватизації та умов продажу об'єктів державної власності, що підлягають приватизації, утвореної постановою Кабінету Міністрів України від 24 червня 2015 року № 525, а також інформації про актуальні на час підготовки зазначених рекомендацій значення ціноутворюючих факторів та підсумки попередніх продажів пакетів акцій подібних за галузевою ознакою підприємств Фондом підготовлено до прийняття постанови Кабінету Міністрів України від 31 серпня 2016 року № 566 «Про внесення змін до постанов Кабінету Міністрів України від 10 грудня 2003 року № 1891 і від 24 червня 2015 року № 525».

У зв'язку із набранням чинності Методикою оцінки майна, затвердженою постановою Кабінету Міністрів України від 10 грудня 2003 року № 1891 (у новій редакції), розроблено наказ Фонду від 23 березня 2016 року № 577 «Про внесення змін до наказу Фонду державного майна України від 23 січня 2004 року № 105» та забезпечено реєстрацію в Міністерстві юстиції України 13 квітня 2016 року за № 546/28676.

На виконання пункту 7 розділу IV Порядку визначення оціночної вартості пакетів акцій акціонерних товариств, що пропонуються для конкурентного продажу, затвердженого наказом Фонду від 23 січня 2004 року № 105, розроблено наказ Фонду від 24 травня 2016 року № 1033 «Щодо затвердження вихідних даних для розрахунку ставки капіталізації».

Також з метою удосконалення процедури проведення стандартизованої оцінки пакетів акцій публічних акціонерних товариств, утворених у процесі приватизації (корпоратизації), що пропонуються для конкурентного продажу, розроблено наказ Фонду від 8 грудня 2016 року № 2202 «Про внесення змін до Порядку визначення оціночної вартості пакетів акцій акціонерних товариств, що пропонуються до конкурентного продажу», який зареєстровано у Міністерстві юстиції України 29 грудня 2016 року за № 1735/29865.

У 2016 році розпочато роботу над розробленням проекту постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Національних стандартів оцінки», який запровадить нові підходи і методи оцінки, що ґрунтується на міжнародному досвіді у цій сфері. Роботу планується завершити у 2017 році.

Протягом звітного періоду підготовлено 243 роз'яснення та забезпечено 95 фахових експертних проектів нормативно-правових актів з питань оцінки та оціночної діяльності.

Законодавче забезпечення процесів приватизації та управління державною власністю

Фонд постійно працює над удосконаленням законодавства України з метою подальшого розвитку процесу реформування відносин власності та управління об'єктами державної власності.

Системна та комплексна робота з удосконалення законодавства спрямована на приведення його норм у відповідність з вимогами часу, пріоритетами та стратегією держави щодо розпорядження, управління та роздержавлення майна.

Так, Верховною Радою України 16.02.2016 прийнято розроблений Фондом Закон України «Про внесення змін до деяких законів

України щодо удосконалення процесу приватизації» за № 1005-VIII.

Законом створено умови для розвитку конкурентних та прозорих правил та процедур приватизації, зокрема скасовано норму про обов'язковий продаж на фондових біржах пакетів акцій у розмірі 5-10 % статутного капіталу АТ до проведення конкурсу. Відповідно до закону до приватизації не допускаються покупці з країни-агресора, юридичні та фізичні особи разом з пов'язаними особами, до яких застосовано санкції, та сама країна-агресор. Законом визначено чіткі критерії відбору радників та їх основні завдання, знято обмеження

на участь у приватизації іноземних компаній з іноземним державним капіталом. Законом передбачено можливість вирішення приватизаційних спорів у відповідності з Регламентом Арбітражного інституту Торгової палати м. Стокгольма.

Для визначення концептуальних підходів та підготовки практичних рекомендацій щодо удосконалення законодавства з питань приватизації у Фонді наказом від 29.04.2016 № 923 (зі змінами) було створено робочу групу за участю міжнародних експертів, якою підготовлено нову редакцію Закону України «Про приватизацію державного майна» шляхом об'єднання інших законів, що регулюють питання приватизації, в один законодавчий акт.

Проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо спрощення процесу приватизації)» (далі – проект закону) спрямовано на вирішення проблемних питань, які перешкоджають прискоренню процесів приватизації, спрощення процедури приватизації об'єктів державної власності та скорочення термінів її проведення, визначення ціни об'єктів приватизації платоспроможним попитом, посилення відповідальності за порушення законодавства про приватизацію, посилення захисту прав інвесторів.

Проектом закону встановлюється нова спрощена класифікація об'єктів приватизації: об'єкти малої приватизації та об'єкти великої приватизації, розширюється коло об'єктів, які буде залучено до приватизації, запроваджується можливість продажу об'єкта приватизації за допомогою системи електронних аукціонів, змінюються підходи щодо визначення стартової ціни продажу об'єктів приватизації тощо.

З метою комплексного удосконалення приватизаційного законодавства, його оптимізації, гармонізації та ліквідації норм, які втратили актуальність, проектом закону пропонується визнати такими, що втратили чинність, закони України «Про Державну програму приватизації», «Про особливості приватизації об'єктів незавершеного будівництва», «Про особливості приватизації підприємств, що належать до сфери управління Міністерства оборони України», «Про приватизацію невеликих державних підприємств (малу приватизацію)», «Про особливості приватизації майна в агропромисловому комплексі», «Про призупинення приватизації підприємств нафтопереробної промисловості», а також внести зміни до низки кодексів та законів України.

Разом з проектом закону з метою забезпечення фінансування видатків на проведення приватизації державного майна за коштів, що надійшли від приватизації державного майна, Фондом також розроблено проект Закону України «Про внесення змін до статті 15 Бюджетного кодексу України» (щодо фінансування спеціального фонду).

Законопроекти було представлено на нараді щодо питань забезпечення приватизації державного майна, яка відбулася 13 березня 2017 року під головуванням Прем'єр-міністра України В. Гройсмана. За результатами наради законопроекти направлено на погодження заінтересованими органам влади.

У рамках реформування державного сектору економіки відповідно до доручень Прем'єр-міністра України щодо вирішення питань ліквідації збиткових та непрацюючих державних підприємств Фондом підготовлено проекти законів України «Про внесення змін до Податкового кодексу України (щодо списання безнадійного податкового боргу державних підприємств)» та «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо спрощення порядку ліквідації державних підприємств)». Законопроекти розроблено з метою спрощення порядку ліквідації збиткових та непрацюючих державних підприємств. На сьогодні законопроекти перебувають на повторному погодженні відповідними органам виконавчої влади.

З метою вдосконалення порядку формування та ведення Єдиного реєстру об'єктів державної власності Фондом розроблено проект

Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо інформаційної взаємодії», який спрямовано на впровадження інформаційної взаємодії між Єдиним державним реєстром юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань та Єдиним реєстром об'єктів державної власності.

Законопроект передбачено отримання Фондом в електронній формі від технічного адміністратора Єдиного державного реєстру відомостей про проведення реєстраційних дій щодо державних органів як юридичних осіб, державних підприємств, їх об'єднань, установ та організацій, інших господарських організацій, у статутному капіталі яких є корпоративні права держави, та/або господарських організацій, на балансі яких перебуває державне майно, що належить до сфери управління суб'єктів управління об'єктами державної власності. Законопроект зареєстровано у Верховній Раді України 10.11.2016 за № 5387. Комітетом Верховної Ради України з питань економічної політики рекомендовано парламенту прийняти його за основу і в цілому як закон.

З метою приведення у відповідність із пунктом 12 частини першої статті 85 Конституції України, дію якого відновлено Законом України «Про відновлення дії окремих положень Конституції України», Законом України «Про центральні органи виконавчої влади», Законом України «Про Кабінет Міністрів України», Законом України «Про державну службу» Фондом розроблено проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про Фонд державного майна України».

На сьогодні законопроект направлено на розгляд Кабінету Міністрів України.

Урядом 31 серпня 2016 року прийнято розроблену Фондом постанову № 588 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 12 травня 2015 року № 271», якою розширено переліки об'єктів державної власності, що підлягають приватизації у 2016-2017 роках, та об'єктів державної власності, що підлягають приватизації у 2016-2017 роках після їх виключення із Закону України «Про перелік об'єктів державної власності, що не підлягають приватизації».

Урядом 30 листопада 2016 року прийнято розроблену Фондом з метою конкретизації процедури залучення та визначення на конкурсних засадах радників для підготовки до приватизації та продажу об'єктів державної власності, забезпечення дотримання принципів конкурентності, рівнозначності, загальнодоступності, гласності та прозорості під час відбору радників постанову № 878 «Про затвердження Порядку залучення та визначення радників у процесі приватизації об'єктів державної власності». Порядок визначає правовий статус радників, їх завдання, джерела, строки та порядок оплати їх послуг, що здійснюється за рішенням Кабінету Міністрів за рахунок коштів державного бюджету та/або міжнародних організацій; кваліфікаційні критерії, за якими здійснюється конкурсний відбір радників; перелік документів, що подаються для участі у конкурсі.

Урядом 30 березня 2016 року за № 250-р прийнято розроблену Фондом з метою забезпечення продажу пакетів акцій АТ, які перебувають в управлінні Фонду, розпорядження «Про затвердження переліку акціонерних товариств, державні пакети акцій яких можуть бути запропоновані до продажу на аукціоні без оголошення ціни».

Крім того, протягом 2016 року Фондом розроблено 2 386 проектів організаційно-розпорядчих та нормативно-правових актів, з яких 23 проекти подано на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України (пройшло державну реєстрацію 22 акти), розроблено 11 законопроектів та 72 проекти актів Уряду. Також опрацьовано 395 проектів нормативно-правових актів з питань компетенції Фонду, розроблених іншими органами влади, проведено експертизу 3 законів України, прийнятих Верховною Радою України, що надійшли на підпис Президентів України.

Діяльність щодо запобігання корупції

Відповідно до статті 12 Закону України «Про засади запобігання і протидії корупції» (далі – Закон) у Фонді проведено організаційну роботу щодо подання до 1 квітня 2016 року суб'єктами декларування декларацій про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру за 2015 рік. У двох випадках працівники Фонду подали декларації невчасно.

Згідно з вимогами пункту 2 статті 12 Закону копії декларацій про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру керів-

ництва Фонду оприлюднено на офіційному веб-сайті Фонду в рубриці «Запобігання корупції».

Крім того, відповідно до Закону з 1 січня 2012 року у Фонді запроваджено спеціальну перевірку осіб, які претендують на зайняття посад державних службовців.

У звітному періоді не було необхідності проводити спеціальну перевірку відомостей щодо осіб, які претендують на зайняття посад, пов'язаних з виконанням функцій держави.

Також згідно з положеннями Закону України «Про запобігання корупції», зокрема стосовно заходів фінансового контролю, у Фонді проведено заходи щодо ознайомлення з новою системою декларування для вищих посадових осіб (система електронного декларування) та навчання щодо подання декларації до Єдиного державного реєстру декларацій.

Відповідно до завдань і заходів з виконання Державної програми щодо реалізації засад державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційної стратегії) на 2014-2017 роки Фондом розроблено та затверджено План заходів щодо запобігання і протидії корупції в апараті Фонду на 2016 рік (далі – План).

Згідно з вимогами Плану у Фонді здійснюється постійний моніторинг виконання структурними підрозділами Фонду заходів, передбачених Планом, зокрема щодо питань урегулювання конфлікту інтересів, обмеження роботи близьких осіб, а також попередження про інші обмеження, передбачені статтями 6, 7, 8 та 10 Закону.

У зв'язку зі змінами у чинному законодавстві з питань антикорупційної діяльності розроблено та внесено до Плану відповідні зміни.

У регіональних відділеннях Фонду також розроблено плани щодо запобігання та протидії корупції, організовано профілактичну роботу щодо недопущення зловживань і корупційних діянь працівниками. Крім того, запроваджено щоквартальне звітування регіональними

відділеннями Фонду про вжиття практичних заходів із запобігання і протидії проявам корупції. Особи, які претендують на зайняття посад державних службовців, попереджаються про спеціальні обмеження, встановлені законами України «Про державну службу», «Про запобігання корупції» та постановою Кабінету Міністрів України «Про затвердження Правил етичної поведінки державних службовців».

На офіційному веб-сайті Фонду постійно функціонує рубрика «Антикорупційна діяльність», яка інформує громадськість про вжиті Фондом антикорупційні заходи та містить нормативні документи з цього питання. З метою забезпечення відкритості та прозорості діяльності регіональними відділеннями Фонду також проводиться постійна актуалізація інформації на своїх веб-сайтах. Крім того, регіональні відділення Фонду публікують матеріали та документи за результатами своєї роботи, а також власні тематичні статті з актуальних питань діяльності.

Також у Фонді створено механізми повідомлення про порушення антикорупційного законодавства, зокрема електронна скринька, телефонна лінія, поштова скринька, яка знаходиться безпосередньо біля прохідної Фонду.

З метою безумовного дотримання антикорупційного законодавства Фонд у процесі виконання своїх повноважень співпрацює з Національним агентством з питань запобігання корупції.

Основні завдання та напрями діяльності Фонду на 2017 рік

У 2017 році Фонд продовжуватиме виконання поставлених перед ним завдань із здійснення масштабної прозорості приватизації державного майна та реалізацію функцій з управління об'єктами державної власності, регулювання оціночної діяльності, виконання функцій орендодавця державного майна та інших завдань відповідно до компетенцій.

Фонд докладалатиме зусиль для забезпечення приватизації об'єктів, визначених постановою Кабінету Міністрів України від 12 травня 2015 року № 271 «Про проведення прозорості та конкурентної приватизації у 2015-2017 роках» (із змінами і доповненнями). Масштабна та прозора приватизація залишається одним з головних напрямів роботи, на якому буде зосереджена увага Фонду.

У 2017 році Фонд і надалі буде докласти зусиль до вдосконалення процесу приватизації, зокрема щодо забезпечення його більшої прозорості. Стан підготовки до приватизації всіх об'єктів, які повинні бути продані у 2017-2018 роках, буде висвітлюватися в мережі Інтернет у режимі онлайн, що дасть змогу громадськості контролювати процес приватизації, а потенційним інвесторам – підвищити ефективність підготовки до участі в аукціонах з продажу сотень підприємств та більше тисячі об'єктів малої приватизації.

Крім того, у 2017 році Фонд продовжить роботу зі спрощення процесу приватизації шляхом внесення відповідних змін до законодавства.

Прийняття Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо спрощення процесу приватизації)» дасть змогу суттєво спростити процедуру продажу об'єктів приватизації, прискорити процеси приватизації, підвищити економічну ефективність продажу об'єктів, збільшити надходження до державного бюджету. Крім того, розширення постприватизаційних гарантій для інвесторів, а саме обмеження до 3-х років строку позовної давності для позовів, пов'язаних з приватизацією, запровадження дворічного мораторію на банкрутство з причин, що виникли до завершення приватизації, розподіл ризиків та відповідальності покупця і продавця, позитивно впливатиме на інвестиційний клімат у державі.

Урядом вже спрощено порядок передачі уповноваженими органами управління об'єктів приватизації Фонду. Такі об'єкти мають бути передані Фонду в будь-якому стані та з будь-якими документами, у тому числі разом із затвердженим переліком майна таких об'єктів, одразу після затвердження відповідного переліку об'єктів приватизації. Такий підхід має припинити саботування передачі об'єктів на приватизацію з боку уповноважених органів управління та суттєво розширити перелік об'єктів, які пропонуються Фондом до продажу.

З метою запровадження нових підходів до регулювання та здійснення професійної оціночної діяльності в Україні Фондом завершено підготовку та подано на розгляд Кабінету Міністрів України законо-

проект, яким Закон України «Про оцінку майна та професійну оціночну діяльність в Україні» викладено в новій редакції. Прийняття закону забезпечить дерегуляцію ринку оціночних послуг, підвищить їх якість, посилить роль саморегульованих організацій оцінювачів.

У сфері управління об'єктами державної власності Фонд продовжуватиме докласти зусилля для забезпечення надходжень до державного бюджету від оренди державного майна, а також дивідендів на державну частку у статутних капіталах господарських товариств.

Важливими напрямами роботи у 2017 році також є:

- ▶ забезпечення вдосконалення законодавства, яке регулює відносини у сфері реформування власності, управління державним майном та оціночної діяльності;
- ▶ подальше вдосконалення процесу перевірки та контролю за виконанням покупцями інвестиційних зобов'язань;
- ▶ забезпечення ефективного управління державним майном, корпоративними правами держави, які перебувають в управлінні Фонду;
- ▶ підтримання на досягнутому рівні виконання функцій орендодавця державного майна;
- ▶ захист інтересів держави в судах;
- ▶ удосконалення механізму взаємодії з суб'єктами управління об'єктами державної власності в процесі ведення Єдиного реєстру об'єктів державної власності, розширення джерел наповнення Реєстру, підтримання даних Реєстру в актуальному стані, забезпечення безумовного надання користувачам Реєстру відповідних адміністративних послуг, вжиття заходів з метою забезпечення надання доступу до даних Реєстру у формі відкритих даних.

Визначені напрями діяльності мають комплексно забезпечити подальший розвиток процесів реформування державного сектору економіки, посилити керованість процесів відчуження об'єктів приватизації, підвищити ефективність функціонування фондового ринку та забезпечити виконання завдань з надходження грошових коштів до державного бюджету.

Виконання поставлених завдань, підвищення рівня прозорості та відкритості процесу приватизації сприятиме створенню привабливого інвестиційного клімату в державі, залученню інвестицій, забезпеченню сталого розвитку економіки, а також надходженню коштів від приватизації та управління державним майном до державного бюджету.